

насильницької злочинності в цілому. Деталізоване уявлення про види жертв грабежів дає змогу більш якісно оволодіти інформацією про майбутній стан злочинності і, таким чином, зробити вірогідний кримінологічний прогноз. Крім того, така інформація полегшує здійснення прогнозування індивідуальної поведінки жертв таких злочинів, що дозволяє своєчасно зупинити їх та не допустити вчинення злочину. Вище наведене дозволяє вести боротьбу зі злочинністю одночасно подвійним шляхом: зменшення злочинців та зменшення кількості осіб, які внаслідок індивідуальних особливостей можуть стати жертвами злочинних посягань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кримінологічна віктимологія: навчальний посібник /За заг. ред. О.М.Джузи –Київ: Атіка, 2006. – 352 с.
2. Піщенко Г., Мінченко С. Віктимологічні аспекти негативних соціальних явищ пов'язаних із злочинністю // Право України.-2006.-№5.-С.107-111
3. Ривман Д.В. Криминальная виктимология. – С.Пб.: ПИТЕР, 2002. – 304 с.

Назаренко А.М.,

здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ

ВІКТИМОЛОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА КРАДІЖОК З ПРОНИКНЕННЯМ У ЖИТЛО, ІНШЕ ПРИМІЩЕННЯ ЧИ СХОВИЩЕ

Основою успішного функціонування та розвитку будь-якого суспільства є адекватне реагування на явища та процеси, що становлять для нього небезпеку. Суспільство, усвідомивши

реальність таких загроз для себе, застосовує певні заходи для того, щоб їх нейтралізувати. Відтак, адекватна реакція на виклики, загрози, протидія небезпечним соціальним явищам, які мають місце у даний період в державі та які прогноуються у майбутньому, є критерієм розвиненості, організованості, зрілості та розумності суспільства.

Саме така реакція з боку суспільства та держави потрібна у справі охорони власності від злочинних посягань, у тому числі крадіжок, поєднаних з проникненням в помешкання громадян. Такі злочини, що характеризуються значною поширеністю, а також низьким рівнем розкриття (розкритими, тобто кримінальні провадження, за якими закінчені розслідування, є менше половини з виявлених злочинів), містять особливу актуальність для населення, оскільки приносять власникам постійну заклопотаність і гостре занепокоєння за своє майно. В умовах економічної нестабільності та соціальної незахищеності потерпілим вкрай складно відновити втрачену в результаті таких злочинних посягань власність.

Сучасне технічне оснащення злодіїв, які вчинюють крадіжки з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище, їх професіоналізм і, разом з тим, агресивність і цинізм у відношенні громадян підвищують вразливість населення від посягань злочинних груп. Рівень захисту приватної власності, значною мірою зосередженою в оселях, залишається, в основному, недостатнім і істотно відстаючим від рівня витонченості злочинців при плануванні та реалізації планів вторгнення в житлові приміщення жертв, чому сприяє і вкрай низька віктимологічна грамотність населення.

Саме тому одним з перспективних напрямів у профілактиці крадіжок з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище є віктимологічний.

Віктимологічна профілактика становить собою комплекс державних і громадських заходів, орієнтованих на запобігання злочинності шляхом зниження у населення і окремих громадян ризику стати жертвами злочинних посягань [1, с. 167].

Ефективна профілактика крадіжок з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище можлива лише за умов тісної взаємодії між правоохоронними органами та засобами масової інформації: пресою, радіо- і телебаченням, що здійснюють віктимологічну профілактику шляхом інформування населення – як поводитися у ситуації вчинення злочину, а також розміщувати соціальну рекламу профілактичної спрямованості, використовувати її для віктимологічної освіти громадян та інформування їх про ефективність результатів правоохоронної діяльності у даній сфері.

Розглядаючи проблему інформаційного забезпечення потенційних жертв, варто зауважити, що в її вирішенні мають брати активну участь органи внутрішніх справ, зокрема, дільничні інспектори, позавідомча охорона, слідчо-оперативні групи, які прибувають на огляд місця події. Це особливо корисно в останньому випадку, так як вчинений злочин може бути спонукальним поштовхом до вжиття відповідних профілактичних заходів мешканцями сусідніх квартир.

На нашу думку, такою інформаційною профілактичною діяльністю мають займатись дільничні інспектори міліції. Саме тому необхідно забезпечити їх відповідну віктимологічну підготовку.

Основними ж порадами щодо зниження ймовірності стати жертвою злочинів даної категорії є такі:

1. має стати звичкою виходячи зачиняти двері на всі замки, всі вікна і балкон;

2. уникати розмов стосовно свого місцезнаходження, особливо в присутності чужих людей і дітей. Важливо також нагадувати дітям про те, що не можна повідомляти незнайомим людям чи перебуває хтось вдома, а також про місця, де можуть зберігатись ключі від будинку або квартири;

3. не хвалитись своїм добробутом у присутності малознайомих або сторонніх людей. Виходячи з дому, не залишати слідів, що свідчать про відсутність у будинку господарів;

4. доцільно обладнати житло різними доступними технічними пристроями (броньованими дверима, домофоном, охороною сигналізацією). Це зменшить зацікавленість Вашим житлом з боку потенційних злочинців;

5. не залишати в поштовій скриньці кореспонденцію, а у дверях записок про те, коли повернетесь;

6. у випадку, коли повертаючись додому, почувсте, що вдома хтось чужий, не варто намагатись його затримати. Необхідно привернути увагу оточуючих, викликати міліцію і запам'ятати прикмети злочинця;

Водночас, як свідчить правоохоронна практика, найбільш ефективним засобом охорони квартири є використання спеціально вмонтованої сигналізації, яка виведена на пульт централізованої охорони підрозділу Державної служби охорони України.

Варто відзначити, що станом на 01.05.2013 року підрозділами Державної служби охорони за допомогою 87 пунктів централізованого спостереження забезпечувалась охорона 153 тис. приміщень з особистим майном громадян. Реагування на спрацювання засобів сигналізації з підохоронних ДСО квартир здійснювалось 768 озброєними мобільними нарядами [2].

Водночас, співвідношення кількості вчинених крадіжок з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище з наявною кількістю приміщень, що взята під охорону Державною службою охорони при МВС України, дає підстави для висновку про необхідність залучення під охорону ДСО максимальної кількості помешкань громадян, адже наявність засобів сигналізації у об'єктах, квартирах та інших приміщеннях з особистим майном громадян з підключенням її до пунктів централізованого спостереження ДСО значною мірою зменшує ймовірність вчинення крадіжок з них. З цією метою, наприклад, Державною службою охорони щороку проводяться всеукраїнські соціальні акції „Квартира під охорону”, за умовами якої власникам житла необхідно

сплатити вартість засобів охоронної сигналізації, а проведення монтажних робіт здійснюється на акційних умовах.

Усе вищевикладене дозволяє визначити таку діяльність пріоритетною у сфері віктимологічної профілактики крадіжок з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кримінологічна віктимологія: Посібник / За заг. ред. професора О.М. Джужі. – К.: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2006. – 416 с.

2. Про профілактику майнових злочинів шляхом залучення під охорону ДСО квартир та інших приміщень з особистим майном громадян. Довідка Державної служби охорони при МВС України, 2013.

Анісімов О.І.,

ад'юнкт кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права
Національної академії внутрішніх
справ

КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФІЗИЧНОГО НАСИЛЬСТВА У СІМ'Ї ЩОДО ДІТЕЙ

Останнім часом в Українському суспільстві поряд із нагальними економічними питаннями значна увага приділяється проблемам забезпечення, дотримання і реалізації основоположних прав людини і громадянина. Важливим, найделікатнішим напрямом у цьому питанні є дотримання прав дитини, а особливо у сім'ї.

Відносини у сім'ї є фундаментом для здорового, всебічного та гармонійного розвитку особистості дитини, а забезпечення та дотримання прав дитини у родині є беззаперечним обов'язком батьків або осіб, які їх замінюють.

Аналіз стану справ щодо реалізації прав та інтересів дітей в українській родині свідчить про загострення низки проблем.